

Alkotmánybíróság
1015 Budapest
Donáti u. 35-45.
1535 Budapest Pf.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 0 0 4 7 0 - 0 / 2020	
Érkezett: 2020 FEBR 24.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 9 db	

Budapest Környéke	
Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság	
Közigazgatási Szakág	
Érk.: 2020 -02- 11	
Érk. módja: postán / gyűjtőládába / személyesen / faxon / e-mailen	
Példány: 18/199/2014	Melléklet: 23
Ügyszám: 18/199/2014	

Tárgy: Alkotmányjogi panasz a Kúria Kfv. II.37.717/2018/22. számú ítélete alaptörvényellenességének megállapítása és megsemmisítésére iránt

Záradék: Az irat elektronikus iratról készített papír alapú másolat.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott **Dr. Gaál András Ügyvédi Iroda,**

ügyfelem

panaszos jogi képviselőként eljárva, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján állapítsa meg a Kúria Kfv.II.37.717/2018/22. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt, mivel sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésében biztosított tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való jogot, valamint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében garantált jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság követelményét.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő.

I. Az indítványozói jogosultságról

Az Abtv. 27. §-a értelmében az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján, alkotmányjogi panasszal kezdeményezheti az Alkotmánybíróság eljárását az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben, ha az alaptörvény-ellenes bírói döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított

jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 52.§ (4) bekezdés előírja, hogy az alkotmánybírósági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia.

Álláspontom szerint az indítványomban előadott alapjogsérelem az alábbiakban előadottak szerint megfelel az Abtv. által támasztott fenti feltételeknek:

Ügyfelem az előadott alapjog-sérelem *közvetlen érintettje*. Közvetlen érintettségét azzal igazolom, hogy ő volt a per tárgyát képező, [REDACTED] 1/2 tulajdoni hányad arányú tulajdonosa.

A II. rendű felperes, mint adós, ügyfelem pedig, mint biztosítéknyújtó [REDACTED] (a továbbiakban: hitelező) kölcsönszerződést kötöttek. A II. rendű felperes és ügyfelem, mint a vételi jog kötelezettjei és a hitelező, mint a vételi jog jogosultja 2007. június 5-én opciós megállapodást is kötöttek, a felperesek vételi jogot biztosítottak az ingatlanak [REDACTED] forintban meghatározott vételárán a hitelezőnek. A vételi jogot, annak gyakorlását a megállapodás aláírásától számított öt éves időtartamra kötötték ki, a vételi jog abban az esetben gyakorolható, ha a felperesek által kötött kölcsönszerződés kapcsán felmondási esemény merül fel, és a vételi jog jogosultjának a felperesekkel szemben lejárt és ki nem egyenlített követelése áll fenn. A megállapodásban rögzítették, hogy a vételi jog jogosultja a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 685. §-a alapján mint gazdálkodó szervezet jogosult a vételi jog gyakorlására harmadik személyt kijelölni. A vételi jog jogosultja a vételi jog kötelezettjét a vételi jog gyakorlásának megnyíltja után, de a vételi jog gyakorlása előtt írásban értesíteni köteles. Rögzítették, hogy a vételi jog gyakorlására kijelölt személy a kijelölés alapján a jogosult helyébe lép és a vételi jogot a jelen okiratban foglalt feltételekkel gyakorolja. A vételi jog gyakorlására kijelölt személynek a vételi jog gyakorlásáról szóló, a vételi jog kötelezettje részére kézbesített nyilatkozata az adásvételi szerződést a vételi jog kötelezettje és a vételi jog gyakorlására kijelölt személy között hozza létre. A nyilatkozatot személyesen vagy ajánlott tértivevényes levélben köteles a vételi jog kötelezettjének kézbesíteni a vételi jog jogosultja.

A hitelező a kölcsönszerződést 2010. június 30-án azonnali hatállyal felmondta, a felperesek tartozását [REDACTED] forint és annak kifizetéséig járó kamata összegében határozta meg. A hitelező 2010. szeptember 21-én a vételi jog gyakorlására az alperesi beavatkozót jelölte ki, vele egyúttal engedményezési szerződést kötött. Az alperesi beavatkozó 2012. május 4-én

ügyvéd által ellenjegyzett nyilatkozattal tájékoztatta a felpereseket arról, hogy az őt megillető vételi jogot gyakorolni kívánja. A felperesek a postai úton megküldött nyilatkozatot 2012. május 7-én, illetve 17. napján vették kézhez.

A vételi jog jogosultja 2012. május 24-én kérelmet terjesztett elő a Pest Megyei Kormányhivatal [REDACTED] Járási Hivatalánál a vételi jog gyakorlása folytán a tulajdonjoga adásvétel jogcímén történő bejegyzése iránt. A felperesek bejelentették, hogy a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítása iránt pert indítottak, melyre tekintettel az elsőfokú ingatlanügyi hatóság az eljárást felfüggesztette. **A per jogerős befejezését követően a vételi jog jogosultja kérelmére az ingatlanügyi hatóság az eljárást folytatta és a 2016. december 14-én meghozott 58058/2/2016/2012.05.25. számú határozatával a perbeli ingatlanra az a vételi jog jogosultjának tulajdonjogát adásvétel jogcímén bejegyezte,** a II. rendű felperes és ügyfelem tulajdonjogát törölte. A határozat indokolása szerint a tulajdonjog bejegyzésére az opciós megállapodás, a vételi jog gyakorlójának kijelölésére vonatkozó nyilatkozat, engedményezési szerződés, a vételi jog gyakorlására vonatkozó egyoldalú nyilatkozat és tértivevény, valamint a kölcsönszerződés érvénytelensége tárgyában hozott jogerős ítélet szolgált.

A határozat ellen a vételi jog jogosultja a végrehajtási jog visszajegyzése miatt, a felperesek az alperesi beavatkozó tulajdonjog bejegyzése miatt fellebbezést nyújtottak be.

Az alperes a 2017. április 4. napján meghozott 30243/2017. számú határozatával törölte a végrehajtási jog bejegyzését, a végrehajtási jog bejegyzése iránti megkeresésnek a széljegyre történő visszajegyzését elrendelte és a rangsornak megfelelő új eljárás lefolytatását és új határozat meghozatalát írta elő ebben a körben. A II. rendű felperes és ügyfelem fellebbezése folytán megállapította, hogy a benyújtott okiratok alapján az alperesi beavatkozó tulajdonjoga bejegyzésének akadálya nem volt, ezért a II. rendű felperes és ügyfelem fellebbezését elutasítva egyebekben az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A II. rendű felperes és ügyfelem keresetet indított a Pest Megyei Kormányhivatal 30243/2017. számú határozatának felülvizsgálata iránt a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon.

Sajnálatos módon, ügyfelem korábbi jogi képviselője időközben elhalálozott, ezért a keresetlevelet és a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.K.28.199./2017. ügyszámú ügyében keletkezett iratok nem állnak rendelkezésünkre, így nem tudjuk megjelölni a keresetindítás és az ítélet kézbesítésének pontos dátumát.

Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint a panasz előterjesztésére a sérelmezett döntés kézbesítését követő 60 napon belül van mód. Panaszom előterjesztésekor e határidőt betartottam, mivel a sérelmezett döntést 2019. december 13. napján kézbesítették ügyfelem korábbi jogi képviselője részére.

Az Abtv. 29. §-a szerint az alkotmányjogi panasz befogadásának feltétele, az, hogy az alaptörvény-ellenesség a bírói döntést érdemben befolyásolja.

Álláspontom szerint panaszom ennek a követelménynek megfelel. Az 5/2017. (III.10.) AB határozatában – amelyben a Tisztelt Alkotmánybíróság szintén a Kúria egyik ítéletét semmisítette meg – úgy foglalt állást, hogy [15] ”... *A közigazgatási anyagi jogi szankciók jogszabályban történő meghatározása azt a célt szolgálja, hogy a közigazgatási eljárás ügyféli pozíciójában lévő azon jogalanyok, akikkel, illetve amelyekkel szemben a közigazgatási hatóság valamely, az adott ügyfél által elkövetett közigazgatási normasértés miatt hátrányos jogkövetkezményt állapít meg, ne álljanak hosszú, bizonytalan ideig – az anyagi jogi határidőkre vonatkozó, létező jogszabályi rendelkezések ellenére – a velük szemben alkalmazható szankció fenyegetésének félelme alatt.*

Különösen irányadó ez abban az esetben, ha az ágazati jogszabály nem egyszerűen eltérő határidőt határoz meg (a Ket.-hez képest), hanem pontos, naptári napban meghatározott végső határidőt állapít meg.”

A Pest Megyei Kormányhivatalhoz először 2012. április 4-én hozott határozatot az ügyben. Ezt követően a jogorvoslati eljárás egy másik per elintézése miatt 2016-ig felfüggesztésre került, végül a keresettel támadott határozatot csak 2016. december 14. napján hozta meg a Pest Megyei Kormányhivatal.

Ezen közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt ügyfelem 2017 év elején indított keresetet a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt, amely 5.K.28.199./2017/12. számú ítéletében megállapította, hogy a vételi jog jogosultja tulajdonjogának bejegyzése jogellenes volt.

Az ügyfelemnek 60 napja állt rendelkezésre a felülvizsgálati kérelem benyújtására, amelyet 2018. napján terjesztett elő.

A Kúria a felülvizsgálati ügyben, tudomásunk szerint egy tárgyalást tartott, 2019. októberében, az ítéletet mégis 2019. október 30. napján hozta meg, amelyet végül csak 2019. december 13. napján kézbesítettek ügyfelem jogi képviselője részére.

Az ügyfelem ügyében az eljárás tehát 2012. május 25-től 2019. december 13. napjáig, azaz több mint 7 évig tartott.

II. A támadott bírói ítélet

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságtól a Kúria Kfv.II.37.717/2018/22. számú ítéletének alaptörvény-ellenesség miatti hatályon kívül helyezését.

III. Az alaptörvényben biztosított jogok megnevezése

Tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való jog

Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy „mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és **ésszerű határidőn belül** intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint „mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, **ésszerű határidőn belül** bírálja el.”.

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint: „(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

Ügyfelem ezen jogait a Kúria döntése azért sérti, mert a felülvizsgálati eljárása során a Kúria a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletében foglaltak ellenére nem észlelte, hogy súlyosan sérültek ügyfelem tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való jogai, a bírósági eljárás jelentős elhúzódása a bíróságoknak róható fel, továbbá az ugyanazon jogszabályokra és bírósági ítéletekre alapított ellentétes ítéletek sértik a jogszabályok és a bírósági döntések kiszámíthatóságához való jogot.

IV. A sérelmezett bírói ítélet alaptörvény-ellenessége

A Kúria döntése meghozatala során majdnem kétszeresen túllépte az ítélet írásba foglalása és kézbesítésére vonatkozó határidőket.

Amennyiben a Kúria az ítéletet 2019. október 30. napján meghozta, úgy ezt követően legkésőbb 2019. november 14. napjáig írásba kellett volna foglalnia az ítéletet és legkésőbb 2019. november 22. napjáig kézbesítenie kellett volna azt ügyfelem jogi képviselője részére.

A Pest Megyei Kormányhivatal először a 2012. május 25. napján meghozott határozatával jegyezte be a vételi jog jogosultjának tulajdonjogát, ezt követően az ügyfelem pert indított,

amely miatt több mint négy évre felfüggesztésre került a Pest Megyei Kormányhivatal jogorvoslati eljárása.

Majd a 2016. december 14-én meghozott döntéstől újabb körülbelül két év telt el az elsőfokú ítéletig, annak ellenére, hogy a perben elsősorban jogkérdésben, nem pedig bonyolult szakkérdésben kellett dönten.

Az elsőfokú ítéletet követően pedig további egy év, telt el a Kúria felülvizsgálatának lezárásáig és az ügyben hozott határozat ügyfelem jogi képviselője részére történő kézbesítéséig. A Kúria 2019. október 30. napján meghozott ítéletének írásba foglalása és kézbesítése vonatkozásában túllépte a régi Pp. 219. § (2) bekezdésében előírt határidőket.

Az Országgyűlés Hivatala 2018. február 4. közzétett kiadványában részletesen bemutatta, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogot jelentősen sérti a bírósági eljárások elhúzódása.

A kiadvány hivatkozik az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) 2015. október 16-án jogerőre emelkedett a 48322/12. számú, *Gazsó v. Hungary* ügyben hozott vezető ítéletére (pilot judgment), amelyben az EJEB megállapította, hogy a magyar jogrendszer nem biztosít hatékony jogorvoslati lehetőséget az ésszerű időn túli eljárások kezelésére, továbbá nem nyújt megfelelő elégtételt az ilyen eljárások okozta károk esetén. Magyarország ezzel nem felel meg az 1993. évi XXXI. törvényben kihirdetett Emberi Jogok Európai Egyezményében vállalt nemzetközi kötelezettségeinek.

A kiadvány megemlíti, hogy az EJEB már 1997-ben és 2014-ben is jelezte az elhúzódó eljárásokkal kapcsolatos problémákat (*Mr T.K. and Mrs T.K. v. Hungary* no. 26209/95; *Bartha v. Hungary* no. 33486/07), és felhívta a figyelmet arra, hogy emiatt kerül kiemelkedően sok hasonló magyar ügy a strasbourgi bíróság elé.

Ennek ellenére a magyar bíróságok nem tudták megakadályozni az eljárások elhúzódását, hiszen a jelen ügyben is egy jogkérdésben kellett dönten, de az ügy jogerős eldöntése így is két évet vett igénybe, valamint a jogerős ítélet felülvizsgálata további egy évig húzódott.

A Tisztelt Alkotmánybíróság többször foglalkozott a tisztességes hatósági és bírósági eljárás elvével. A 6/1998. (III. 11.) AB határozat indokolása szerint „a fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni.”

Álláspontom szerint a jelen ügyben az önhibájukon kívül nehéz helyzetbe került ügyfelemnek, illetve adóstársának az ingatlanjuktól követően további hét évig kellett bírósági eljárásban részt vennie, amelyben próbálták bebizonyítani, hogy a vételi jog jogosultjának tulajdonjogát jogellenesen jegyezték be.

Ügyfeletem álláspontom szerint az eljárás elhúzódásáért felelősség nem terheli, mindent megtett annak érdekében, hogy a Pest Megyei Kormányhivatal és a Bíróságok időben megtudják hozni döntéseiket.

Az Országgyűlés Hivatalának összefoglalója hivatkozik Dr. Fugilinszky Ádámra, aki 2015-ben a bírósági eljárások elhúzódására vonatkozóan úgy fogalmazott, hogy *„A gyakorlatban egy peres eljárásidőtartamát számos tényező befolyásolja: az elbírálás egyedi körülményei, az ügy bonyolultsága, a bizonyítás terjedelme és időigényessége, a felek pervitele, a bíróságok személyi és tárgyi feltételei, infrastruktúrája stb. A mérlegelés során „sohasem az eljárás hossza önmagában, hanem egyes eljárási cselekmények időben való elvégzése, szükségessége dönti el, hogy a pertartam meghaladta-e az ésszerű kereteket”*

A jelen ügyben álláspontom szerint a vételi jog jogosultja kijelölésének jogszerűségéről kellett döntenie, amelyhez a Ptk. vonatkozó rendelkezéseit és a kikristályosodott bírói gyakorlatot kellett alapul venni. A felek között a ténykérdések, azaz, hogy a vételi jogot gyakorolták és hogy mikor gyakorolták nem volt vitatott. A bíróságnak mindössze a kölcsönt folyósító intézet vevő kijelölési jogáról, illetve a vételi jog gyakorlásának elkészttségéről kellett döntenie. A Budapest Környéki Törvényszék és a Kúria is ugyanazokat a jogszabályi rendelkezéseket és Legfelsőbb Bírósági ítéleteket értelmezte, mégis ellentétes következtetésre jutott belőlük, azonban közben három év telt el.

Az Országgyűlés Hivatalának kiadmánya hivatkozik az EJEB esetjogára, amely szerint „az ésszerű határidő értékelésekor az ügy bonyolultságát, (ez igazolhatja az eljárás hosszát, de egy adott időtartamon túl nem lehet kimentési alap); a fél közrehatását (terheli-e felelősség az időtartam elhúzódása tekintetében és kellő gondossággal járt-e el a számára fontos eljárási cselekményekben; a szerv eljárása (az eljáró bíróságnak betudható magatartás figyelembe vétele); az ügy téje (különleges ügyek esetén, amikor a fél érdekei alapján a soron kívüli eljárás elvárható lenne, Rainer 2016).”

A fenti szempontrendszer alapulvételével vizsgálva az ügyet, álláspontom szerint ügyfelem ügyének téje az volt, hogy megtarthatja-e ingatlanát, amely kiemelt jelentőséggel bírt számára, ezért abban indokolt lett volna soron kívül döntést hozni.

Továbbá a peres eljárás elhúzódása nem volt felróható ügyfelemnek, ő és jogi képviselői is végig megfelelő gondossággal jártak el, az eljárást nem akadályozták.

„Az Országgyűlés Hivatala 2016-os adatokra hivatkozik, amely szerint „az EJEB 41, Magyarországot érintő bírósági döntést hozott, ezzel a tagállamok közötti rangsorban hazánk a hatodik. A 41 ítéletből 40eset-ben elmarasztaló ítélet született. Az Egyezmény 6. cikk 1.

pontjában szabályozott, az „ésszerű eljárási idő” követelményének megsértése miatt 16 ügyben határoztak, ezek valamennyi esetben elmarasztalással zárultak.”

A jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményének megsértése

A Kúria ítélete álláspontom szerint sérti tovább az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság követelményét is. Eszerint „Magyarország független, demokratikus jogállam.” Sem az Alaptörvény sem az 1989. évi Alkotmány nem fejtette ki a jogállamiság követelményét, ezért azt a Tisztelt Alkotmánybíróság, illetve az EJEB döntéseiből lehet részletesebben megismerni.

Az Alkotmánybíróság 9/1992. (III. 5.) számú AB határozatában kimondta, hogy „[...] a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy **a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és elő-reláthatóak legyenek a norma címzettjei számára.** Vagyis a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. Ezért alapvetőek a jogbiztonság szempontjából az eljárási garanciák. Csak formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály, csak az eljárási normák betartásával működnek alkotmányosan a jogintézmények.”

Dr. Varga Ádám IGAZSÁGOSSÁG KONTRA IGAZSÁGOSSÁG? Gondolatok a jogbiztonság, az igazságosság és a tisztességes eljárás kapcsolatáról PhD értekezésében kifejtette, hogy különös jelentősége van a **normavilágosság követelményének**, melynek csak olyan normák felelnek meg, melyek világosan kijelölik az adott jogintézmény célját, alkalmazásának kereteit, szempontjait és rendjét

A Kúria ítélete álláspontom szerint egyrészt azért sérti a jogbiztonság követelményét, mert az olyan bírói döntésekre alapította, amelyeket az elsőfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék is figyelembe vett az ítélete meghozatala során, azonban azokból a Kúriától teljesen eltérő következtetéseket vont le.

Tehát a Budapest Környéki Törvényszék és a Kúria egymással ellentétes döntése, ugyanazokon a jogszabálynak nem minősülő, bírói gyakorlatot rögzítő, bírósági ítéleteken alapult, amelyek ezek szerint nem feleltek meg a normavilágosság követelményének, ellenkező esetben mindkét bíróság ugyanazt a következtetést vonta volna le az ügyre vonatkozóan. Amennyiben két bíróság teljesen ellentétesen ítéli meg ugyanazokat a bírósági határozatokat, úgy álláspontom szerint az azokra alapított ítélet

nem felel meg a kiszámíthatóság és előreláthatóság követelményének, amely a jogszabályok értelmezésén alapuló bírói ítéletek alapvető követelménye.

A Kúria ítéletének megsemmisítésére irányuló kérelem.

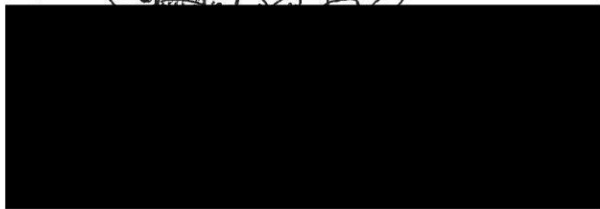
A kifejtett indokok alapján kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 27. §-a alapján állapítsa meg a Kúria Kfv.II.37.717/2018/22. számú ítéletének alaptörvényellenességét és azt szíveskedjen megsemmisíteni.

Az Abtv. 52.§ (5) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjének 51.§ (1) bekezdésére tekintettel kijelentem, hogy jelen alkotmányjogi panasz nyilvánosságra hozatalához hozzájárulok, az indítványban szereplő személyes adataim nyilvánosságra hozatalához nem járulok hozzá.

Kelt: 2020. február 10.

Indítványozó

képviselőtében:

Mellékletek:

1. Ügyvédi meghatalmazás
2. Érintettséget alátámasztó dokumentumok

